

ביקורת מעקב

הקונסרבטוריון העירוני - דו"ח מבקר העירייה מס' 18

1. בשנת 5-1994 ערכנו ביקורת בנושא הקונסרבטוריון העירוני.
2. להלן ממצאי הביקורת, כפי שהופיעו בדו"ח מבקר העירייה מס' 18:
  - א. בשלוש שנות הלימודים, תשנ"ב, תשנ"ג ו - תשנ"ד, חלה ירידה הדרגתית במספר התלמידים למוסיקה (כ - 15% עד 18% בכל שנה) ובמקביל צומצם מספר משרות ההוראה לא באופן יחסי לירידת מספר התלמידים, היות ועל פי הנתונים מספר התלמידים למשרה ירד אף הוא. לגבי לימודי הבלט, השינויים במספר התלמידים לוו בשינויים מתאימים במספר משרות ההוראה ובסך הכל נשמר מספר התלמידים למשרת הוראה.
  - ב. ניהול הכספים והנהלת החשבונות של הקונסרבטוריון נעשית באמצעות מינהלת חברת "ספיר", כאשר הנהלת החשבונות של הקונסרבטוריון הינה חלק של הנהלת החשבונות של חברת "ספיר". התקבולים משכר לימוד והכנסות אחרות נעשות באמצעות חברת "ספיר" והוצאות הקונסרבטוריון מכוסות ע"י חברת "ספיר". אין הנהלת חשבונות נפרדת ואין מאזן נפרד של הקונסרבטוריון והם נבלעים בתוך הנהלת החשבונות ובמאזן הכולל של חברת "ספיר".
  - ג. ניתוח התקציב הצביע על כך שהכנסות הקונסרבטוריון הינן ברובן הגדול משכר לימוד ושיעור הגבייה של שכר הלימוד גבוה יחסית. לעומת זאת ההשתתפות הכספית של המוסדות כגון קרן ספיר, קרן המוסיקה ומשרד החינוך הינה נמוכה בהשוואה למתקצב. שכר הלימוד אשר נקבע ע"י העירייה יחד עם הנהלת הקונסרבטוריון גבוה יחסית בהשוואה למוסדות דומים בערים שכנות, אך הנהלת הקונסרבטוריון מסרה לביקורת כי התמורה שהתלמידים מקבלים אף היא גבוהה בהשוואה למוסדות האמורים.
  - ד. בעיון במסמכי ועדת המלגות מבקשת הביקורת להעיר כלהלן:
    - (1) בשנת הלימודים תשנ"ג, הפרוטוקולים של ועדת המילגות פירוט פירוט מלא בכל הקשור לנימוקי הבקשה למילגה, החלטות הועדה ונימוקי ההחלטה.
    - בשנת הלימודים תשנ"ד, הפרוטוקולים ציינו את נימוקי הבקשה למילגה ואת החלטות הועדה, מבלי לציין את נימוקי החלטות הועדה.
    - בשנת הלימודים תשנ"ה, הפרוטוקולים מכילים אך ורק את המלצות הועדה ללא כל התייחסות לנימוקי הבקשה למילגה ולהנמקת החלטות הועדה.
    - (2) מספר התלמידים - עולים חדשים - אשר קיבלו מילגות עלה וגדל במשך השנים מ - 5 תלמידים בתשנ"ג ל - 8 תלמידים

בתשנ"ד ועד 20 תלמידים בתשנ"ה.

עלייה זו, במספר התלמידים - עולים חדשים - המקבלים מילגות תמוהה במיוחד כשידוע כי קצב העלייה ירד בשלוש השנים המבוקרות. יתר על כן, משרד החינוך קבע לגבי תלמידים עולים חדשים במוסדות החינוך כי ילד עולה הנמצא בארץ לא יותר מאשר שנה לפני תחילת שנת הלימודים זכאי למכסימום תנאים. כך לדוגמא, עולים חדשים אשר הגיעו ארצה אחרי ספטמבר 1993, יהיו זכאים למכסימום תנאים שמשרד החינוך מעניק להם במהלך שנת הלימודים תשנ"ה. לא ברור אם קריטריון זה נלקח בחשבון בהחלטות הועדה.

(3) גם הקריטריונים למתן מילגות מסיבות סוציאליות אינם ברורים דיים. לדעת הביקורת אין לועדה סמכות וגם לא כלים מספיקים לבדוק את הכנסת האמת של הורים עצמאים ובכלל נשאלת השאלה אם בסמכותה לקבוע מהו מקרה סוציאלי. לצורך זה הועדה היתה יכולה להיעזר בשרותי הרווחה של העירייה המתמחים בנושאים אלה.

(4) העדר קריטריונים ברורים לגבי מקרים סוציאליים ו/או ותק בארץ של העולים החדשים, עלול להוביל להחלטות לא צודקות. יחד עם זאת אין הביקורת חולקת על החלטות הועדה המתבססות על שיקולים אומנותיים - מוסיקלים טהורים ושמטרת הענקת המילגה מהווה עידוד ותמריץ לילד מוכשר במיוחד או ללומד בכלי נדיר.

ה. השתתפות העירייה בפעולות חברת "ספיר" כולל בתוכה גם ההשתתפות בקונסרבטוריון. בספרי חברת "ספיר" השתתפות זו מוצאת ביטוי בסעיף כולל, ללא הפרדה בין התמיכה בקונסרבטוריון לבין התמיכה בשאר פעולות החברה.

השתתפות משרד החינוך בקונסרבטוריון העירוני אינו מוצא ביטוי נפרד בספרי החשבונות של העירייה. סכומי השתתפות העירייה כפי שהוצגו לעיל, הינם בניכוי השתתפות משרד החינוך והשתתפות זו אינה רשומה בספר התקציב של העירייה בנפרד כהכנסה ממשרד החינוך. כאמור לעיל, העירייה מכסה מדי שנה את גירעון חברת "ספיר" ובתוכו את גרעון הקונסרבטוריון. זוהי בעצם השתתפות העירייה בתקציב הקונסרבטוריון, ובנוסף תשלום עבור 2.6 משרות של עובדי מינהל ומשק. הנהלת הקונסרבטוריון מסרה לביקורת כי התקציב מאוזן, אך הגירעון נוצר עקב פעילות התזמורות העירוניות הפועלות במסגרת הקונסרבטוריון, מדובר ב - 6 תזמורות כלי נשיפה (תזמורת ייצוגית כפר סבא, תזמורת נוער עירונית, תזמורת הורים, תזמורת עירונית ב', שישיה קאמרית, תזמורת ג'אז BIG BAND) ועוד 2 תזמורות כלי קשת. יוצא איפוא שבממוצע כל תזמורת עלתה בשנה האחרונה כ - 50,000 ש"ח.

הקונסרבטוריון העירוני זקוק לצורך איזון תקציבו, בנוסף להכנסותיו משכר הלימוד, להשתתפות מצד העירייה, משרד החינוך וגורמים אחרים (קרן המוסיקה, קרן ספיר וכו'), בהיקף של כ - 30% - 20% מדי שנה).

1. הפיקוח על החינוך המוסיקלי במשרד החינוך הצהיר על שאיפתו להגיע למבנה תקציבי בקונסרבטוריונים על בסיס הנוסחה הבא:

2/3 מהתקציב ע"ח תשלומי ההורים (67%).

1/6 מהתקציב ע"ח העירייה או בעלות עירונית אחרת (16.5%).

1/6 מהתקציב ע"ח השתתפות משרד החינוך (16.5%).

במבנה התקציבי הקיים אין משרד החינוך עומד בחלקו בתקציב ועיקר הנטל נופל על תשלומי ההורים ועל עיריית כפר-סבא.

T. לגבי אינוונטר הקונסרבטוריון העלתה הביקורת כלהלן:
 לרשות הקונסרבטוריון כלי נגינה המשמשים את המורים ואת התלמידים בכיתות הלימוד. רוב התלמידים משתמשים בכלים מושאלים אשר שייכים לקרן המוסיקה תמורת תשלום חודשי סמלי לכיסוי ביטוח הכלי והתיקונים.
 הכלים שבבעלות הקונסרבטוריון רשומים בכרטסת ידנית הנמצאת במזכירות הקונסרבטוריון. אין מחסן מסודר לכלים וכאמור הכלים נמצאים או בכיתות הלימוד או אצל המורים או אצל התלמידים. בכרטסת הכלים ישנו רישום שם המחזיק בכלי וגם רישום הכלים אשר הוצאו עקב בלאי.
 כלי הנגינה, הריהוט והציוד הנמצאים בקונסרבטוריון אין עליהם קוד זיהוי רכוש חברת "ספיר" או קונסרבטוריון.

3. באותו דו"ח סיכם מבקר העירייה כלהלן:

הביקורת התרשמה כי באופן כללי מתנהל הקונסרבטוריון העירוני בצורה מסודרת ותקינה. יחד עם זאת ישנן מספר נקודות הטעונות שיפור, כגון:

א. יש לנסות ולנהל את הקונסרבטוריון העירוני כמרכז רווח נפרד.

ב. השתתפות העירייה בתקציב הקונסרבטוריון תקבע מראש ולא תהווה כיסוי גירעון תקציבי שמצטבר במהלך השנה.

ג. יש לשאוף להגיע למבנה תקציבי כך שמשרד החינוך וגופים חיצוניים אחרים יתמכו בשיעורים גדולים יותר בתקציב. אין להסתמך אך ורק על השתתפות העירייה בקונסרבטוריון.

T. יש לקבוע קריטריונים ברורים למתן מילגות ופרוטוקולי ועדת המילגות ינוהלו בצורה מסודרת ומלאה, כך שישקפו את דיוני הוועדה.

ה. לתת מספר זיהוי לכלי הנגינה וכן מדבקת זיהוי "רכוש הקונסרבטוריון" "רכוש חברת ספיר" על הפריטים הלא מתכלים.

4. מעקב

א. זו עובדה שבשלוש שנות הלימוד האחרונות חלה ירידה במספר התלמידים, והדבר נובע משכר הלימוד הגבוה והעובדה שמורים רבים מלמדים מוזיקה בבתיהם, כאשר העלות מגיע לעיתים לכ - 50% משכר הלימוד הנהוג בקונסרבטוריון. בשנת הלימודים הנוכחית 1999/2000 אנו שוב במגמת עליה.

ב. לדברי הנהלת הקונסרבטוריון, לא ניתן בתנאים הקיימים לנהל את הקונסרבטוריון שהינו חלק בלתי נפרד מחב' ספיר. חב' ספיר מעסיקה לצורך הניהול הכספי מנהל חשבונות עצמאי וכן רואה חשבון. עלות העסקת שני בעלי מקצוע אלה היא גבוהה. ניהול הקונסרבטוריון כמרכז רווח נפרד יכפיל את העלות בהעסקת בעלי מקצוע אלה. על פי המאזן הכללי של חב' ספיר ניתן לראות בבירור את הרווח וההפסד של הקונסרבטוריון כולל הקצבות שונות מגופים חיצוניים.

- ג. הכנסות הקונסרבטוריון הן משני מקורות בלבד. שכר לימוד שמשלמים התלמידים והשתתפות משרד החינוך. אי השתתפות של קרן המוסיקה וקרן ספיר.
- ד. העלייה במספר התלמידים מקרב העולים החדשים ברורה ומוסברת בכך שלימודי המוסיקה מהווים חלק בלתי נפרד מתרבותם של העולים מארצות חבר העמים. העלייה במספר התלמידים מקרב העולים באה בעקבות החשיפה של הקונסרבטוריון לפלח ציבור זה וההתוודאות שלהם למוסד.
- ה. על הנהלת הקונסרבטוריון מקובלת הערת הביקורת בקשר לסמכותה של הועדה לקבוע מהו מקרה סוציאלי. בעתיד ישתדלו להעזר בשרותי הרווחה של העירייה המתמחים בנושאים אלה.
- ו. המבנה התקציבי הרצוי של הפיקוח על הקונסרבטוריונים עומד על בסיס הנוסחה הבאה :
- 1/3 ע"ח תשלומי ההורים.
1/3 מתקציב העירייה או בעלות עירונית אחרת.
1/3 מתקציב משרד החינוך.
- בפועל נמצא כי המצב כיום שונה ובנוי בפועל כלהלן :
- כ - 20% העירייה.
כ - 15% משרד החינוך.
כ - 65% ההורים.
- על אף הבקשות של הקונסרבטוריון ממשרד החינוך להגדלת השתתפותו בתקציב הקונסרבטוריון, עדיין לא שונתה מדיניות המשרד ולא נענו בקשות הקונסרבטוריון. לדברי הנהלת הקונסרבטוריון בערים אחרות חלקה של העירייה בתקציב הכולל עומד על 25% - 85%.
- ז. כיום העירייה קובעת את ההשתתפות הכספית מראש, כמסגרת קבועה במסגרת התקציב השנתי.
- ח. בשנתיים האחרונות נקבעו קריטריונים ברורים ועל פיהם פועלת ועדת ההנחות, כמו כן קיימים פרוטוקולים מסודרים המשקפים את עבודת הועדה.
- ט. כלי הנגינה סומנו ובכך שופר רישום וניהול אינוונטר הכלים.
- הביקורת מתרשמת כי נעשים מאמצים לשיפור המצב ולתיקון הליקויים, למרות קצב התגובה האיטי. מה שחשוב זוהי התוצאה הסופית ותיקון כל הליקויים עליהם הצביעה הביקורת בזמנו, תוך שיפור המצב הכספי של הקונסרבטוריון.